

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ ผู้สูงอายุคุณภาพ

เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดสระแก้ว รอบที่ 1/2563

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กรมการแพทย์, กรมควบคุมโรค และกรมอนามัย

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม: กรมสุขภาพจิต, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, กรมการพัฒนาแผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

จังหวัดสระแก้วมีผู้สูงอายุจำนวน 82,290 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.68 ของประชากรทั้งหมด (ประชากรทั้งหมด 560,577 คน) ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุน้อยกว่าระดับเขต (ร้อยละ 14.83) และระดับประเทศ (ร้อยละ 16.72) อำเภอที่มีผู้สูงอายุสูงสุด 3 อำเภอ คือ อำเภอวังน้ำเย็น เมืองสระแก้ว และวังสมบูรณ์ ร้อยละ 15.75, 15.34 และ 15.26 ตามลำดับ อำเภอที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยสุดคือ อำเภอตาพระยา ร้อยละ 12.74 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้สูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) ร้อยละ 57.16 จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living : ADL) ปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสแรก ร้อยละ 66.49 โดยได้รับการคัดกรองทั้งหมด 49,105 คน ผลการคัดกรอง พบว่าเป็นผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ดี (กลุ่มติดสังคม) ร้อยละ 97.34 ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) ร้อยละ 1.95 และผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองได้น้อยหรือไม่ได้เลย (กลุ่มติดเตียง) ร้อยละ 0.70

การคัดกรองสุขภาพและโรคทั่วไปในผู้สูงอายุ การคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้แบบ BGS โรคที่พบบ่อยและกลุ่มอาการสูงอายุ ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูงและ โรคหัวใจและหลอดเลือด ซึ่งสามารถคัดกรองได้ ร้อยละ 66.9, 58.01, 49.11 และ 30.35 ตามลำดับ ผลการคัดกรองพบภาวะเสี่ยงและเสี่ยงสูงในโรคเบาหวาน ร้อยละ 6.92 เสี่ยงและเสี่ยงสูงในโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 11.66 เสี่ยงสูงมากและสูงอันตรายในโรค CVD RISK ร้อยละ 25.11 การคัดกรองกลุ่มอาการที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ (Geriatrics Syndrome) ได้แก่ โรคสมองเสื่อม, ภาวะซึมเศร้า, ข้อเข่าเสื่อม และภาวะหกล้ม สามารถคัดกรองได้ ร้อยละ 56.22, 57.50, 57.61 และ 55.43 ตามลำดับ ผลการคัดกรองพบความผิดปกติ ภาวะสมองเสื่อม ร้อยละ 0.46 ภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 0.20 ข้อเข่าเสื่อม ร้อยละ 2.43 และภาวะหกล้ม ร้อยละ 1.70 จากการคัดกรองจังหวัดมีการดำเนินการจัดระบบของการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาทักษะด้านร่างกายและจิตใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลรักษาต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่องในชุมชน

การส่งเสริม ป้องกัน ดูแล รักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม การป้องกันการพลัดตกหกล้ม และสุขภาพจิตในผู้สูงอายุ มีการดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมไม่ล้ม ไม่ลืม ไม่ซึมเศร้ากินข้าวอร่อย และกิจกรรมสร้างสุข 5 มิติ โดยขับเคลื่อนผ่านชมรมผู้สูงอายุโดยมีสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ประจำจังหวัดสระแก้วสัจจร เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาสภาฯ และชมรมผู้สูงอายุ ให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้ ในจังหวัดมีชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด 58 ชมรม ผ่านเกณฑ์คุณภาพ 58 ชมรม คิดเป็นร้อยละ 100 และนอกจากนี้ยังมีการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุและพระสงฆ์ทุกรายในพื้นที่ และจัดกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้สูงอายุ รายอำเภอ ปีงบประมาณ 2562

อำเภอ	ประชากรทั้งหมด	ประชากรผู้สูงอายุ		ผสอ.ตอนต้น (60-69 ปี)		ผสอ.ตอนกลาง (70-79 ปี)		ผสอ.ตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	111,449	17,095	15.34	9,519	55.68	4,736	27.71	2,840	16.61
คลองหาด	38,452	5,178	13.47	3,094	59.75	1,405	27.13	679	13.11
ตาพระยา	56,819	7,239	12.74	4,260	58.85	2,101	29.02	878	12.13
วังน้ำเย็น	63,498	10,000	15.75	5,486	54.86	2,982	29.82	1,532	15.32
วัฒนานคร	81,850	12,014	14.68	6,958	57.92	3,227	26.86	1,829	15.22
อรัญประเทศ	88,811	12,912	14.54	7,597	58.84	3,502	27.12	1,813	14.04
เขาฉกรรจ์	56,642	8,414	14.85	4,657	55.35	2,512	29.86	1,245	14.80
โคกสูง	26,923	3,925	14.58	2,329	59.34	1,069	27.24	527	13.43
วังสมบูรณ์	36,133	5,513	15.26	3,140	56.96	1,589	28.82	784	14.22
จังหวัด	560,577	82,290	14.68	47,040	57.16	23,123	28.10	12,127	14.74

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตำบล และชมรมผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	ตำบลทั้งหมด	อปท.ทั้งหมด		ชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด (แห่ง)	ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพ	
		เทศบาล	อบต.		ชมรม	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	8	3	8	8	8	100
คลองหาด	7	1	6	7	7	100
ตาพระยา	5	1	5	5	5	100
วังน้ำเย็น	4	1	3	4	4	100
วัฒนานคร	11	1	11	11	10	90.91
อรัญประเทศ	12	5	8	12	12	100
เขาฉกรรจ์	4	1	4	4	4	100
โคกสูง	4	1	3	4	4	100
วังสมบูรณ์	3	2	1	3	3	100
จังหวัด	58	16	49	58	57	98.27

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)

อำเภอ	ประชากร สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่คัดกรอง ADL		ติดสังคม		ติดบ้าน		ติดเตียง		ผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้ คัดกรอง ADL	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	15,319	10,776	70.34	10,498	97.42	193	1.79	85	0.79	4,543	29.66
คลองหาด	4,965	3,141	63.26	3,075	97.90	46	1.46	20	0.64	1,824	36.74
ตาพระยา	5,479	3,878	70.78	3,772	97.27	79	2.04	27	0.70	1,601	29.22
วังน้ำเย็น	8,596	5,861	68.18	5,767	98.40	76	1.30	18	0.31	2,735	31.82
วัฒนานคร	10,887	6,787	62.34	6,471	95.34	210	3.09	106	1.56	4,100	37.66
อรัญประเทศ	11,555	8,230	71.22	8,116	98.61	71	0.86	43	0.52	3,325	28.78
เขาฉกรรจ์	7,775	3,743	48.14	3,706	99.01	26	0.69	11	0.29	4,032	51.86
โคกสูง	3,815	3,426	89.8	3,243	94.66	167	4.87	16	0.47	389	10.20
วังสมบูรณ์	5,462	3,263	59.74	3,153	96.63	90	2.76	20	0.61	2,199	40.26
จังหวัด	73,853	49,105	66.49	47,801	97.34	958	1.95	346	0.70	24,748	33.51

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุได้ รับการคัด กรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	15,319	7,140	46.61	6,379	89.34	474	6.64	287	4.02
คลองหาด	4,965	2,762	55.63	2,468	89.36	180	6.52	114	4.13
ตาพระยา	5,479	3,255	59.41	3,085	94.78	69	2.12	101	3.10
วังน้ำเย็น	8,596	4,367	50.80	4,221	96.66	104	2.38	42	0.96
วัฒนานคร	10,887	5,558	51.05	4,385	78.90	685	12.32	488	8.78
อรัญประเทศ	11,555	4,807	41.60	3,934	81.84	500	10.40	373	7.76
เขาฉกรรจ์	7,775	3,528	45.38	3,132	88.78	273	7.74	123	3.49
โคกสูง	3,815	2,070	54.26	1,735	83.82	230	11.11	105	5.07
วังสมบูรณ์	5,462	2,784	50.97	2,702	97.05	47	1.69	35	1.26
จังหวัด	73,853	36,271	49.11	32,041	88.34	2,562	7.06	1,668	4.60

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง โรคเบาหวาน จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุ ที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	15,319	9,951	64.96	8,505	55.52	1,330	8.68	116	0.76
คลองหาด	4,965	3,912	78.79	3,161	63.67	714	14.38	37	0.75
ตาพระยา	5,479	4,029	73.54	3,848	70.23	167	3.05	14	0.26
วังน้ำเย็น	8,596	5,808	67.57	5,356	62.31	437	5.08	15	0.17
วัฒนานคร	10,887	7,816	71.79	6,999	64.29	652	5.99	165	1.52
อรัญประเทศ	11,555	6,413	55.50	5,623	48.66	666	5.76	124	1.07
เขาฉกรรจ์	7,775	4,749	61.08	4,503	57.92	213	2.74	33	0.42
โคกสูง	3,815	2,837	74.36	2,617	68.60	184	4.82	36	0.94
วังสมบูรณ์	5,462	3,891	71.24	3,682	67.41	200	3.66	9	0.16
จังหวัด	73,853	49,406	66.90	44,294	59.98	4,563	6.18	549	0.74

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง ที่ได้รับการคัดกรอง CVD RISK

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุ ที่ได้รับการ คัดกรอง	ร้อยละ	เสี่ยงต่ำ	ร้อยละ	เสี่ยง ปาน กลาง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ	สูงมาก+ สูง อันตราย	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	15,319	4,899	31.98	1,030	21.02	1,635	33.37	958	19.56	1276	26.05
คลองหาด	4,965	1,914	38.55	429	22.41	711	37.15	335	17.50	439	22.94
ตาพระยา	5,479	1,567	28.6	387	24.70	603	38.48	273	17.42	304	19.40
วังน้ำเย็น	8,596	2,502	29.11	633	25.30	908	36.29	442	17.67	519	20.74
วัฒนานคร	10,887	4,002	36.76	691	17.27	1,392	34.78	835	20.86	1084	27.09
อรัญประเทศ	11,555	2,809	24.31	561	19.97	981	34.92	534	19.01	733	26.09
เขาฉกรรจ์	7,775	2,047	26.33	329	16.07	651	31.80	441	21.54	626	30.58
โคกสูง	3,815	1,405	36.83	257	18.29	523	37.22	294	20.93	331	23.56
วังสมบูรณ์	5,462	1,270	23.25	262	20.63	447	35.20	244	19.21	317	24.96
จังหวัด	73,853	22,415	30.35	4,579	20.43	7,851	35.03	4,356	19.43	5,629	25.11

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง สุขภาพช่องปาก จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุ ที่ได้รับการ คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ	ไม่ระบุ	ร้อยละ
เมืองสระแก้ว	15,319	9,736	63.56	9,714	99.77	22	0.23	0	0.00
คลองหาด	4,965	3,077	61.97	2,944	95.68	133	4.32	0	0.00
ตาพระยา	5,479	3,577	65.29	3,577	100.00	0	0.00	0	0.00
วังน้ำเย็น	8,596	5,222	60.75	5,186	99.31	36	0.69	0	0.00
วัฒนานคร	10,887	4,957	45.53	4,806	96.95	151	3.05	0	0.00
อรัญประเทศ	11,555	8,180	70.79	8,090	98.90	90	1.10	0	0.00
เขาฉกรรจ์	7,775	2,157	27.74	2,084	96.62	72	3.34	1	0.05
โคกสูง	3,815	3,289	86.21	3,254	98.94	32	0.97	3	0.09
วังสมบูรณ์	5,462	2,649	48.5	2,616	98.75	33	1.25	0	0.00
จังหวัด	73,853	42,844	58.01	42,271	98.66	569	1.33	4	0.01

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง กลุ่ม Geriatrics Syndrome

โรค	ผู้สูงอายุ (คน)	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ	ไม่ระบุ	ร้อยละ
1.สมองเสื่อม	73,853	41,521	56.22	41,330	99.54	191	0.46	0	0
2.ซึมเศร้า		42,466	57.5	42,379	99.80	87	0.20	0	0
3.ข้อเข่าเสื่อม		42,549	57.61	41,513	97.57	1035	2.43	1	0
4.ภาวะหกล้ม		40,935	55.43	40,236	98.29	694	1.70	5	0.01

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2563

จังหวัดดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลมีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) ตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน มีตำบลเข้าร่วมโครงการฯ 58 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 100 การขับเคลื่อนตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 100 มี Care Manager ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน จำนวน 140 คน และมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 70 ชม. กรมอนามัย จำนวน 817 คน ซึ่งครอบคลุมทุกพื้นที่ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care Plan) จำนวน 3,555 ฉบับ และได้เสนอต่อคณะกรรมการ LTC แล้ว ร้อยละ 100 และมีการเบิกจ่ายเพื่อซื้อบริการ 56 แห่ง ร้อยละ 86.15 เหลืออีก 9 แห่งที่ยังไม่เบิกจ่าย

ตารางที่ 8 รายงานผลการดำเนินงานโครงการ Long Term Care ปีงบประมาณ 2563

(ข้อมูลเดือน ต.ค.62-ธ.ค.62)

อำเภอ	ผู้สูงอายุที่มี ภาวะพึ่งพิง โครงการ LTC (ทุกปี)	2. จำนวน Care manager ปีงบ ประมาณ 2563	3. จำนวน Care giver ปีงบ ประมาณ 2563	4. แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan) ที่จัดทำและเสนอต่อ คณะกรรมการ LTC แล้ว			5. ตำบล Long Term Care (ยอดสะสมของทุกปี)				6. ผู้สูงอายุที่มีภาวะ พึ่งพิงที่เปลี่ยนแปลง ดีขึ้น	
				4.1 จำนวน Care plan ปี 2559- 2561 (รายเก่า)	4.2 จำนวน Care plan ปี 2562 (รายใหม่)	4.2 จำนวน Care plan ปี 2563	5.1 จำนวน ตำบลทั้งหมด	5.2 จำนวน ตำบลที่เข้า ร่วมโครงการ LTC	5.3 จำนวน ตำบลที่ผ่าน เกณฑ์ LTC	5.4 ร้อยละ (จำนวน ตำบลผ่าน เกณฑ์/ จำนวนตำบล ทั้งหมด)	กลุ่มติด บ้านเป็น ติดสังคม	กลุ่มติด เตียงเป็น ติดบ้าน
เมืองสระแก้ว	854	27	117	658	191	5	8	8	8	100	25	2
คลองหาด	153	9	175	127	26	0	7	7	7	100	3	2
ตาพระยา	257	11	47	232	25	0	5	5	5	100	4	17
วังน้ำเย็น	776	9	132	574	85	117	4	4	4	100	3	6
วัฒนานคร	589	27	52	539	50	0	11	11	11	100	24	12
อรัญประเทศ	290	23	136	268	12	10	12	12	12	100	0	4
เขาฉกรรจ์	349	10	64	291	29	29	4	4	4	100	1	0
โคกสูง	170	12	56	119	51	0	4	4	4	100	1	1
วังสมบูรณ์	307	12	38	236	42	29	3	3	3	100	0	0
จังหวัด	3,745	140	817	3,044	511	190	58	58	58	100	61	44

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
เขตสุขภาพที่ 6 1. ยังไม่เบิกจ่าย งบกองทุน LTC อีก 9 แห่ง		1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ในการดำเนินงานการดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) 1.2 อบรมฟื้นฟูการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6		1.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดประชุม เชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ เครือข่ายด้านผู้สูงอายุในการ ดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุ โดย มีคณะกรรมการ 5 กลุ่มวัยเข้า ร่วมรับฟัง และชี้แจงการประเมิน ตำบล LTC4 องค์ประกอบให้ พื้นที่เข้าใจและรับทราบ ในเดือน พฤศจิกายน 2562 1.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดอบรม ฟื้นฟูการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มเป้าหมาย 250 คน 1.3 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดประชุม ร่วมกับการอบรมฟื้นฟูการดูแล	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้โปรแกรม 3 C กรมอนามัย 1.4 จัดทำแนวทางการส่งเสริมป้องกันการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6		สุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มเป้าหมาย 250 คน โดยมี สปสช.เข้าร่วมดำเนินการประชุมและอภิปรายในประเด็นการใช้งานโปรแกรม LTC /3C และการเบิกจ่ายงบกองทุน LTC 1.4 จากข้อมูลการสำรวจภาวะการหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6 ในปี 2562 กลุ่มตัวอย่าง 450 คน พบว่า ผู้สูงอายุเคยหกล้ม ร้อยละ 26.9 จากการทบทวนและการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเสียชีวิต	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
				ความพิการ และการดูแลของครอบครัว รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ จากข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังกล่าว ศูนย์ฯ ได้พิจารณาเลือกเป็นปัญหาสำคัญในเขตสุขภาพที่ 6 และศูนย์อนามัยที่ 6 จัดทำสื่อ Infographic เรื่องการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการให้องค์ความรู้แก่ประชาชนกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและคนในครอบครัว เผยแพร่ทาง เว็บไซต์ :http://hpc6.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/hpc6/main.php?filename และเครือข่ายใน 8 จังหวัด และมีแผนฯ ในการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริม ป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุในเขตสุขภาพที่ 6 ปี 2563	

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		1.5 ติดตาม/เฝ้าระวังเสริมพลังการดำเนินงานผู้สูงอายุ		1.5 ศูนย์อนามัยที่ 6 ติดตามการดำเนินงานผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 6 ใน 8 จังหวัดรับผิดชอบ	
ระดับจังหวัด 1. ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม เสี่ยงโรคซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย		1. โครงการไม่ล้ม ไม่ลืม ไม่ซึมเศร้า กินข้าวอร่อยในชมรมผู้สูงอายุระดับตำบล จำนวน 58 ตำบล (งบพัฒนาจังหวัด) เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และป้องกันการหกล้ม ภาวะสมองเสื่อม ภาวะซึมเศร้า และแก้ไขปัญหาดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความยั่งยืน 2. จังหวัดส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพ		ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 จัดประชุมชี้แจงขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพจิต และบูรณาการงานส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6	อยู่ระหว่างการจัดทำโครงการเสนอผู้ว่าฯ (คาดว่าจะได้รับงบประมาณเดือนมีนาคม) - จังหวัดมีการคัดกรองภาวะซึมเศร้า ร้อยละ 51.50 (จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 73,941 คน) พบผิดปกติ ร้อยละ 0.18 /คัดกรองภาวะสมอง

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับเขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		3. ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขที่ผ่านการอบรม Care manager ให้มีความรู้เกี่ยวกับ - การดูแลทางสังคมจิตใจ ผู้สูงอายุป่วยเรื้อรัง (ติดบ้าน ติดเตียง) ด้วยหลัก 4 ส (สังเกต ใส่ใจ เสริมสร้าง ส่งต่อเชื่อมโยง) - การเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแล ผู้สูงอายุ ด้วยหลัก 3S (Smile Strong Smart) 4. กรมสุขภาพจิตพัฒนาคู่มือการเยี่ยมบ้านเพื่อดูแลสังคมจิตใจ ผู้สูงอายุป่วยเรื้อรังติดบ้าน ติดเตียง และคู่มือเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุ		พร้อมทั้งจัดทำแผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563 เมื่อวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2562 ณ โรงแรมบางแสน เฮอริเทจ จังหวัดชลบุรี	เสื่อม (AMT) ร้อยละ 49.72 พบภาวะผิดปกติ ร้อยละ 0.40 - จังหวัดบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแกนนำ จัดทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการ “ผู้ว่าพาปิ่น” เยี่ยมผู้สูงอายุติดเตียง (บูรณาการระหว่างกระทรวงมหาดไทย, กระทรวงสาธารณสุข, กระทรวงการท่องเที่ยวฯ และกระทรวงพัฒนาสังคมฯ) - จังหวัดจัดทำ MOU ระหว่างคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เรื่องการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อดูแลผู้สูงอายุในอำเภอและชุมชน โดยครอบคลุมทุกอำเภอ

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
2.ร้อยละของ ประชากรสูงอายุ ที่มีพฤติกรรมสุขภาพ ที่พึงประสงค์ (ออกกำลังกาย ผักสด น้ำ 8 แก้ว สุรา บุหรี่ มีความสุข) (แผนผู้สูงอายุ แห่งชาติ มาตรการ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย และดูแลตนเอง เบื้องต้น) (ร้อยละ 60)		1.โครงการผู้ว่าเยี่ยมผู้สูงอายุ 100 ปี 2. โครงการ “ผู้ว่าพาปิ่น” เยี่ยมผู้สูงอายุติดเตียง (บูรณาการ ระหว่างมหาดไทย, ท้องเที่ยว, พัฒนาสังคมฯ และสาธารณสุข) 3. MOU คณะกรรมการพัฒนา คุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ผู้ว่าฯ กับ นายอำเภอ เรื่องการ ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อดูแลผู้สูงอายุ ในอำเภอและชุมชน 4. สมัชชาสุขภาพจังหวัด ประเด็นผู้สูงอายุ 4 มิติ (มิติสุขภาพ, สังคม, เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม) เพื่อดูแล ผู้สูงอายุแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ			- ผู้ว่าฯ และส่วนราชการ เยี่ยม ผู้สูงอายุ 100 ปี ครบ 26 คน (ร้อยละ 100) - ดำเนินการตามแผน 1 อำเภอ (อำเภอเขาฉกรรจ์ 30 มกราคม 2563 โดยเยี่ยมผู้สูงอายุ 4 ราย) - คณะกรรมการ พชอ. ดูแลผู้สูงอายุ ติดบ้านติดเตียงทุกอำเภอ - จัดเวทีสมัชชาสุขภาพจังหวัด และ สรุปประเด็นสมัชชาสุขภาพจังหวัด เสนอผู้ว่าฯ เพื่อสั่งการให้หน่วยงาน และภาคีที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการ

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับเขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
		เอกชน ประชาชน และชุมชน ให้ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ 5. สาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ประจำจังหวัด สระแก้วสัญจร เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาสภาฯ และชมรมผู้สูงอายุให้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้ 6. การคัดกรองพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์			โดยจัดประชุมฯ สัญจร 2 ครั้ง (พฤศจิกายน, มกราคม) ดังนี้ 1. ดำเนินการคัดเลือกประธานกับคณะกรรมการชุดใหม่ 2. ทบทวนทะเบียนชมรมผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิกสภาฯ 3. จัดทำโครงการฯ เพื่อขอรับจากกองทุนผู้สูงอายุขับเคลื่อนการดำเนินงานของสาขาสภาฯ และชมรมผู้สูงอายุที่เป็นสมาชิก 4. คัดเลือกผู้สูงอายุที่ยากไร้ร่วมกับมูลนิธิส่งเสริมผู้สูงอายุ - อยู่ระหว่างรอโปรแกรมของกรมอนามัย และเริ่มคัดกรองเดือนกุมภาพันธ์ 2563
3. ติดตามการดำเนินงาน LTC ของคณะอนุกรรมการ LTC ระดับตำบล		- การติดตามการดำเนินงาน LTC ของคณะอนุกรรมการ LTC ระดับตำบล เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ			ผลการดำเนินงาน - ดำเนินการติดตามครบ 11 แห่งเรียบร้อยแล้ว และสรุปเสนอต่อคณะอนุกรรม LTC, รพ., สสอ. และ

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ LTC, การจัดทำ Care Plan, การดูแลตาม Care Plan และการเบิกจ่ายงบ LTC		LTC, การจัดทำ Care Plan, การดูแลตาม Care Plan และการเบิกจ่ายงบ LTC			กำหนดติดตามความก้าวหน้าเดือนกุมภาพันธ์ - การขับเคลื่อนตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care : LTC) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 100

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ผลงานเด่น (Best Practice)

1. การพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุเทศบาลเมืองวังน้ำเย็น
2. ไม้กั้นตาลงสง่า (สำหรับการฟื้นฟูผู้ป่วยติดเตียงที่บ้าน)
3. ชมรมมนุษย์ล้อ (ชมรมกายอุปกรณ์ เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น)
4. ศูนย์สร้างสุข สร้างคน สร้างชาติ วัดป่าเขาย้อยผาแดง อำเภอตาพระยา (ศูนย์กายอุปกรณ์ดูแลผู้ป่วยติดเตียงในชุมชน)

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1. ถอดบทเรียนการดำเนินงาน เพื่อหาข้อบกพร่องความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน และพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการขยายผลต่อไป

4.1.2 สนับสนุนการใช้ โปรแกรม Long Term Care (3C) Care Manager, Caregiver และ Care Plan ระดับพื้นที่ในการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม

4.1.3 ขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์และวัดส่งเสริมสุขภาพในพื้นที่

4.1.4 สนับสนุนให้ชมรมผู้สูงอายุทุกแห่งบูรณาการการส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ด้วยโปรแกรมสร้างสุข 5 มิติ ร่วมกับการดูแลสังคมจิตใจผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง เพื่อฟื้นฟูจิตใจผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 การสนับสนุนคู่มือการดำเนินงาน

- คู่มือโปรแกรม 3 C กรมอนามัย
- คู่มือวัดส่งเสริมสุขภาพ
- คู่มืออบรมพระ อสว.

ผู้รายงาน : นางทิพย์วรรณ จุ่มแพง

ตำแหน่ง : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 13 กุมภาพันธ์ 2563

โทร. : 087- 6003874

e-mail : kaeja2521@hotmail.com

ผู้รายงาน : นางสาวยุวศรี กลีบโกมุท

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี : 13 กุมภาพันธ์ 2563

E-mail : yuvasri_ahe@yahoo.com

ผู้รายงาน : นายธนะศักดิ์ โกยทา
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี : 13 กุมภาพันธ์ 2563
E-mail : thanasukph@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพชร
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)
วัน/เดือน/ปี : 13 กุมภาพันธ์ 2563
โทร : 094-4794115
E-mail : yupha_dang@hotmail.com

